

ประภัสสร ศิลปศาสตร์ดำรง นักวิทยาศาสตร์ชำนาญการ
 เกศมณี คำแห่งพล นักวิทยาศาสตร์
 วรินดา เฟื่องชูบุษ นักวิทยาศาสตร์
 กองเคมีภัณฑ์และผลิตภัณฑ์อุปโภค

หากมองดูรอบ ๆ ตัวเราแล้วนั้น จะพบว่าผลิตภัณฑ์อุปโภค ไม่ว่าจะเป็นเครื่องใช้ไฟฟ้า วัสดุก่อสร้าง สิ่งทอ และอื่น ๆ อีกมากมายที่ใช้เพื่ออำนวยความสะดวกและตอบสนองต่อความต้องการในชีวิตประจำวัน อีกทั้งในปัจจุบันยังมีผลิตภัณฑ์นวัตกรรมใหม่ๆ ที่เป็นผลผลิตจากงานวิจัยหรือกระบวนการพัฒนาทางเทคโนโลยีเกิดขึ้น เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของผู้บริโภคและรองรับกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นอย่างฉับพลัน เช่น ปัญหาหมอกควัน PM 2.5 โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) แต่ผลิตภัณฑ์นวัตกรรมที่ผลิตขึ้นส่วนใหญ่ๆ นั้นยังไม่มีมาตรฐานในการรับรองคุณภาพการใช้งาน ทำให้เกิดข้อจำกัดในการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ ซึ่งในการที่จะนำผลิตภัณฑ์นวัตกรรมเข้าสู่ตลาดนั้น จำเป็นต้องมีการพิสูจน์สมรรถนะและความปลอดภัยของนวัตกรรมนั้น ๆ โดยการสร้างหลักเกณฑ์ทาง

วิชาการเพื่อให้เกิดการตรวจสอบอย่างเป็นระบบ ดังนั้นเพื่อเป็นการสร้างความมั่นใจให้กับผู้บริโภค และควบคุมให้ผลิตภัณฑ์อุปโภคและผลิตภัณฑ์นวัตกรรมมีความปลอดภัยต่อการใช้งาน จึงจำเป็นต้องมีการกำหนดมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม (มอก.) ขึ้นมารับรองคุณภาพของผลิตภัณฑ์

การกำหนดมาตรฐาน (standardization) เป็น 1 ใน 5 ขององค์ประกอบหลักของโครงสร้างพื้นฐานทางคุณภาพของประเทศ (National Quality Infrastructure, NQI) และเป็นกลไกสำคัญที่มีส่วนในการพัฒนาสินค้าและบริการสู่ความมีมาตรฐานและความปลอดภัย สร้างมูลค่าด้วยคุณภาพและนวัตกรรม ช่วยรองรับการขยายตัวของอุตสาหกรรมเป้าหมาย ส่งผลต่อการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ



ภาพองค์ประกอบของโครงสร้างพื้นฐานทางคุณภาพของประเทศ

โดยกระบวนการในการกำหนดมาตรฐานนั้นจะต้องเชิญผู้มีส่วนเกี่ยวข้องของกับผลิตภัณฑ์นั้น ๆ ทั้งในส่วนของผู้ผลิต ผู้ใช้ และนักวิชาการ มาเป็นคณะกรรมการในการจัดทำมาตรฐานเพื่อหาข้อตกลง และสร้างมาตรฐานร่วมกัน ซึ่งจะต้องมีการพิจารณาข้อมูลทางด้านข้อกำหนด เกณฑ์ กำหนดคุณลักษณะ วิธีทดสอบคุณภาพผลิตภัณฑ์ และประสิทธิภาพของการนำไปใช้งาน เพื่อให้ได้มาตรฐานที่มีความเหมาะสมกับสภาพเทคโนโลยีของประเทศ และเป็นที่ยอมรับของทุกภาคส่วน เมื่อผลิตภัณฑ์ได้รับการยอมรับจากผู้บริโภค ส่งผลให้ผู้ประกอบการเกิดความเชื่อมั่นในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่มีมาตรฐานรองรับเหล่านี้เข้าสู่กระบวนการผลิตในระดับอุตสาหกรรม ทำให้เกิดการยกระดับคุณภาพผลิตภัณฑ์และเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันในตลาดโลก

ปัจจุบันกรมวิทยาศาสตร์บริการ (วศ.) ได้รับการจดทะเบียนเป็นองค์กรกำหนดมาตรฐาน (Standards Developing Organization, SDO) ประเภทชั้นสูง จำนวน 15 สาขา กับสำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม (สมอ.) ซึ่ง สมอ. เป็นหน่วยงานที่ทำหน้าที่กำหนดมาตรฐานตามหลักสากล ภายใต้พระราชบัญญัติมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม พ.ศ. 2511 และเป็นองค์กรกำหนดมาตรฐานแห่งชาติ โดย วศ. มีกลุ่มงานที่รับผิดชอบ คือ กลุ่มพัฒนา มาตรฐานและเกณฑ์การยอมรับ กองเคมีภัณฑ์และผลิตภัณฑ์อุปโภค ซึ่งมีภารกิจในการจัดทำร่างมาตรฐาน ผลิตภัณฑ์ ร่างมาตรฐานวิธีทดสอบ รวมถึงการจัดทำข้อกำหนดคุณลักษณะ (specification) ของผลิตภัณฑ์นวัตกรรม



ทะเบียนเลขที่ SDO ส-๐๑๒



สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม

ใบจดทะเบียนองค์กรกำหนดมาตรฐาน
(Standards Developing Organizations, SDOs)

ใบสำคัญนี้ออกให้เพื่อแสดงว่า

กรมวิทยาศาสตร์บริการ

ได้รับการจดทะเบียนเป็นองค์กรกำหนดมาตรฐานประเภทชั้นสูง

- สาขาที่ ๒ เหล็กทรงยาวและผลิตภัณฑ์ต่อเนื่อง
- สาขาที่ ๗ ผลิตภัณฑ์คอนกรีต
- สาขาที่ ๘ ปูนซีเมนต์และปูนขาว
- สาขาที่ ๑๐ เซรามิกและอุปกรณ์สุขภัณฑ์
- สาขาที่ ๒๙ ยางและผลิตภัณฑ์ยาง
- สาขาที่ ๓๐ เคมี
- สาขาที่ ๓๑ พลาสติก
- สาขาที่ ๓๓ กระดาษและผลิตภัณฑ์กระดาษ
- สาขาที่ ๓๕ ผลิตภัณฑ์อาหาร
- สาขาที่ ๓๖ สิ่งทอ
- สาขาที่ ๔๐ โภคภัณฑ์อื่น
- สาขาที่ ๗๐ ผลิตภัณฑ์นวัตกรรม
- สาขาที่ ๗๔ ผลิตภัณฑ์สมุนไพร
- สาขาที่ ๖๙ การวัด การควบคุม และระบบอัตโนมัติในกระบวนการอุตสาหกรรม
- สาขาที่ ๗๙ กระดาษสำหรับงานก่อสร้าง

ออกให้ ณ วันที่ ๑๖ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๕



(นายบรรจง สุกรีธา)

เลขาธิการสำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม

ภาพ ใบจดทะเบียนกรมวิทยาศาสตร์บริการ
เป็นองค์กรกำหนดมาตรฐานประเภทชั้นสูง 15 สาขา



ภาพ การประชุมคณะกรรมการกำหนดนโยบายเพื่อพิจารณาภารกิจด้านการเป็นองค์กรกำหนดมาตรฐาน (SDO) ของ วศ.



ภาพ การประชุมคณะผู้จัดทำร่างมาตรฐานวิธีทดสอบปูนซีเมนต์



ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา วศ. มีส่วนในการผลักดันให้มีการพัฒนามาตรฐานผลิตภัณฑ์ที่ทันสมัยและจำเป็นในสาขาผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ ได้แก่ ยางและผลิตภัณฑ์ยาง พลาสติก กระดาษและผลิตภัณฑ์กระดาษ ปูนซีเมนต์และปูนขาว รวมทั้งหมด 46 มาตรฐาน และได้จัดทำข้อกำหนดคุณลักษณะของผลิตภัณฑ์นวัตกรรมที่ประกาศโดย วศ. จำนวน 6 ข้อกำหนด คือ

1. หน้ากากอนามัยแบบผ้า
2. อุปกรณ์ป้องกันทางเดินหายใจจ่ายอากาศบริสุทธิ์แบบหมวกคลุมครอบศีรษะสำหรับบุคลากรทางการแพทย์
3. หน้ากากผ้ากรองอนุภาคขนาดเล็กประสิทธิภาพสูงใช้ซ้ำได้
4. เสื้อกาวน์จากยางพารา
5. เครื่องทดสอบประสิทธิภาพการกรองอนุภาคของหน้ากากอนามัยและหน้ากาก N95 แบบอัตโนมัติ
6. แผ่นยางสำหรับผลิตแผ่นรองฝ่าเท้าสุขภาพเฉพาะบุคคล

การพัฒนามาตรฐานและข้อกำหนดคุณลักษณะที่ วศ. ได้ดำเนินการนั้น นับเป็นฟันเฟืองหนึ่งที่ช่วยขับเคลื่อนประเทศให้ไปสู่เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (sustainable development goals, SDGs) เป้าหมายที่ 9 สร้างโครงสร้างพื้นฐานที่มีความทนทาน ส่งเสริมการพัฒนาอุตสาหกรรมที่ครอบคลุมและยั่งยืน และส่งเสริมนวัตกรรม ซึ่งมี

เป้าประสงค์ที่ประกอบด้วย 3 ด้านหลัก คือ โครงสร้างพื้นฐาน อุตสาหกรรม และนวัตกรรม โดยตอบโจทย์ในเป้าประสงค์ที่ 9.2 การพัฒนาอุตสาหกรรมที่ครอบคลุมและยั่งยืน เป้าประสงค์ที่ 9.5 การยกระดับขีดความสามารถอุตสาหกรรมผ่านการเพิ่มพูนการวิจัยและพัฒนา และเป้าประสงค์ที่ 9.b การวิจัยและพัฒนา และนวัตกรรม อันจะนำไปสู่การพัฒนาสินค้าโภคภัณฑ์ของประเทศให้หลากหลายและมีมูลค่าเพิ่ม

หากผู้อ่านสนใจข้อมูลเพิ่มเติม สามารถติดตามข้อมูลได้ที่ <https://www.dss.go.th> หรือติดต่อสอบถามที่กลุ่มพัฒนามาตรฐานและเกณฑ์การยอมรับ กองเคมีภัณฑ์และผลิตภัณฑ์อุปโภค โทรศัพท์ 0-2201-7215 อีเมล sdodss@dss.go.th

เอกสารอ้างอิง

ศูนย์วิจัยและสนับสนุนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน. “เกี่ยวกับ SDGs.” [ระบบออนไลน์]. <https://www.sdg-move.com/sdg-101/> (14 กุมภาพันธ์ 2566)

สถาบันมาตรวิทยาแห่งชาติ. “สมุดปกขาว โครงสร้างพื้นฐานทางคุณภาพของประเทศ.” [ระบบออนไลน์]. <https://www.nanotec.or.th/> (14 กุมภาพันธ์ 2566)

